

TROEP IV BERICHTTEN

Nummer 17, januari 2019.

Beste vrienden van troep 4.

Het is **tijd om de agenda te trekken !** Op **zaterdag 31 augustus en zondag 1 september** houden we het **zomerweekend 2019**.

De plannenmakers Kees, Rob, Leendert, Jan Willem en Hans hebben de grote lijnen van deze activiteit geregeld en we willen graag alvast met jullie delen wat we verzonnen hebben. En met het tijdig aankondigen van de data hopen we er natuurlijk voor te zorgen dat iedereen die wil meedoen er bij de eigen plannen rekening mee kan houden. Dus.....

Noteer de data en kom naar het zomerweekend!

Zomerweekend 2019

Wat kun je verwachten? Wat is de opzet van het weekend?

Eerst enkele uitgangspunten:

- ♣ Deelname aan het hele **tweedaagse programma** is mooi maar je kunt ook aan **onderdelen** van het programma **meedoen**.
- ♣ Het programma is gemaakt voor de **oud leden van troep 4**. Voor hen proberen we oude tijden te laten herleven. Maar we willen ook nadrukkelijk dat **partners;kinderen en kleinkinderen** mee kunnen doen en plezier hebben. Dus niet alleen nostalgie maar ook eigentijdse ontspanning.

Natuurlijk hebben we op dit moment de details nog niet geregeld. Maar in grote lijnen gaan we het volgende doen:

1. Op zaterdag 31-8, niet al te vroeg, komen we bij elkaar op of vlak bij het **kampeerterrein van Staatsbosbeheer in het Leenderbos**. We zorgen dat het wachten op elkaar aangenaam verloopt.
2. Vanaf het Leenderbos begint een **Hike voor alle deelnemers**. Vroeger deden we dat lopend met een rugzak op, nu zal het gebeuren in de vorm van een autotocht. We willen het zo regelen dat je met een of meer oude kameraden in de auto zit en opdrachten uitvoert. Natuurlijk geholpen door eventuele partner, kinderen en kleinkinderen. Onderweg kom je van tijd tot tijd de andere teams tegen (je komt tenslotte niet naar een reünie om de hele dag op je eentje in een auto te zitten).

3. De zwerftocht eindigt op het kampeerterrein in het Leenderbos. Hier is het tijd voor de **barbecue**. Daarna begint het **traditionele kampvuur** met zang, muziek en verhalen. Als het kampvuur afgelopen is wordt het bedtijd. De organisatoren kamperen op het terrein. Iedereen die dat wil kan ook blijven **overnachten in eigen tent, caravan of camper** (t.z.t. regelen in overleg met Rob Briene die je helpt met de details). Vlakbij is ook een hotel. Deelnemers aan het kampvuur die niet overnachten zwaaien we uit, maar.... we verwachten ze de volgende dag, zondag 1 september, weer terug.
4. Na een rustige zondagmorgen met hooguit een bescheiden, nog te bedenken, programma onderdeelje zal er **'s middags een kermis** zijn zoals we die vroeger op het veldje ook wel organiseerden. Oud leden kunnen lekker nostalgisch bezig zijn, maar voor kleinkinderen zijn er dan natuurlijk ook veel uitdagingen en mogelijkheden om zich met opa, oma, vader, of moeder te meten.
5. We besluiten het weekend natuurlijk met een **daverende troep yell**; met de wens om elkaar in de toekomst gezond weer te zien en met wat opruimwerkzaamheden.

Als we het programma wat meer uitgewerkt hebben zullen we jullie er natuurlijk over informeren. Je kunt je dan **aanmelden voor de onderdelen:**

1 en 2 ; 1 2 en 3; Overnachting; 4 en 5; **Maar liefst natuurlijk voor het geheel.** En nogmaals **partners; kinderen en kleinkinderen zijn uitdrukkelijk ook zeer welkom!**

De voortgang wordt ook bijgehouden op de boemsjikkeboem website, dus neem zo nu en dan een kijkje.

voor de Ware Zwervers

Beste vrienden, in dit rubriekje probeer ik jullie te verleiden om op allerlei mooie plekken op de wereld een kijkje te nemen. Natuurlijk kan ik je een leuk logeerasje aan de oever van de Rio Madre de Dios in het Peruaanse oerwoud aan de hand doen. Wie weet daarover een andere keer. Bereikbaar is een fijne lange wandeling in de eigen omgeving. Om hiervoor inspiratie op te doen kun je eens op de computer opzoeken: "Trage tochten" eventueel aangevuld met een provincie naam. Je kunt dan een landkaartje en goede beschrijving van een wandeling zien en desgewenst printen. Lengte van de tochten is voor zover ik ze heb bekeken en gelopen zo tussen de 10 en 20 kilometer. Weinig oerwoud maar wel heerlijk in de gezonde buitenlucht.

Tijgerverhaal van de oûbaas

Door nog eens rond te vragen, is een poging ondernomen het tijgerverhaal van de oûbaas te reconstrueren. En zoals in vorig troep IV bericht beloofd, vermelden we hier wat we boven water hebben gekregen.

Tot slot.

Hopelijk waarderen jullie onze plannenmakerij voor deze zomer. Zo proberen we het idee van “Make new friends but keep the old” in ere te houden. We hebben erg veel plezier bij de voorbereiding van de activiteiten maar we hopen natuurlijk dat wij als organiserende club van 5 niet de enige deelnemers zullen zijn. Laat daarom gerust weten of we op de goede weg zijn en reageer ook als je wensen of ideeën hebt die we kunnen inpassen. Meer details in een volgend troep 4 bericht. Als nostalgisch toetje vinden jullie hieronder nog de reconstructie van het tijgerverhaal.

Namens Kees, Rob, Leendert, Jan Willem en ondergetekende een hartelijke padvindersgroet en tot ziens,

Hans.

tijger-kampvuurverhaal

een poging tot reconstructie van het tijgerverhaal van oûbaas Roel van Zanten

Oûbaas Roel van Zanten had een zekere reputatie met zijn tijgerverhaal, een kampvuur bijdrage die hij bij diverse gelegenheden heeft voorgedragen. Veel oud-leden herinneren zich dat de oûbaas bekend stond om zijn tijgerverhaal, maar weinigen herinneren zich nog de details van hoe dat verhaal ook weer ging. Reden genoeg om eens even rond te vragen. Bovendien, er was ineens een aanleiding: in een notitieboekje van de oûbaas werden zijn aantekeningen voor een voordracht van het tijgerverhaal gevonden.

Het tijgerverhaal moet eind veertiger jaren, begin vijftiger jaren zijn ontstaan^[4]. Dat was een tijd waarin recreaties veel aandacht kregen: kampvuurbijdragen werden zo belangrijk gevonden dat ze bijvoorbeeld bij de landelijke patrouillewedstrijden in Ommen met een aanzienlijke puntenscore werden gewaardeerd. Daarbij waren creativiteit en originaliteit van belang en als voorbereiding voor de wedstrijden werd dan driftig met elkaar gebrainstormd om een recreatie met een perfecte verhaallijn en een verrassende ontknoping in elkaar te zetten. Als hopman en later als oûbaas deed Roel van Zanten daar dan enthousiast en bedreven aan mee. Het was wel zijn ding^[1].

Die tijd was ongetwijfeld een goede voedingsbodem voor het ontstaan van het tijgerverhaal. En door zijn dubbelrol als oûbaas van de stam, groepsleider van Groep IV en ADC-VT, waren er natuurlijk allerlei gelegenheden dat verhaal eens voor te dragen. Tijdens weekendkampen of bijeenkomsten van de Dakotah stam bijvoorbeeld, bij jubilea en groepsbijeenkomsten van groep IV, en bij activiteiten voor de speltakken of leiding in het district Oost Brabant, waaraan de oûbaas veelvuldig in de organisatie meedeed. Jammergenoeg is over die optredens weinig teruggevonden. Wel is duidelijk dat het tijgerverhaal geen vast verhaal was dat min of meer ongewijzigd werd herhaald, maar meer een stramien waaromheen telkens andere stukjes verhaal werden geplaatst. Zelfs de ontknoping was niet steeds dezelfde^[10].

In het begin van de jaren zestig was de reputatie van het tijgerverhaal inmiddels gevestigd, maar daarna hebben zich vermoedelijk nog slechts enkele optredens voorgedaan. Eén ervan was tijdens het Jupika 1962^[2]. Oûbaas van Zanten had daarvoor de rol van kampvuurleider op zich genomen. Het verslag van het kampvuur in de 'Jupikrant' vermeldt geen details over het programma, maar in een notitieboekje van de oûbaas vinden we de aantekeningen van zijn voorbereiding^[3]. Hierin lezen we veel details van het tijgerverhaal, dat wil zeggen van deze versie, deze aflevering. Maar we mogen aannemen dat deze opzet karakteristiek is geweest voor alle afleveringen van het verhaal.

Jaren later deden zich alsnog gelegenheden voor om het tijgerverhaal voor te dragen. Zoon Ton en dochter Elly van Zanten hadden de leiding van de horde op zich genomen en de oûbaas en zijn vrouw Cor hielpen mee met de welpenkampen. Tijdens verscheidene van die welpenkampen is het tijgerverhaal als een verhaaltje-voor-het-slapen-gaan verteld^[9].

Op de afscheidsbijeenkomst bij de pensionering van Roel van Zanten bij het IAK in 1977, is de reputatie van het tijgerverhaal nog eens door Jan Huysman gememoreerd^[8] en daarmee zijn ook een aantal details van het verhaal vastgelegd.

Maar hoe ging dat tijgerverhaal? Laten we beginnen met de eigen voorbereiding van de oûbaas te lezen, de puntsgewijze opsomming van de verhaalelementen voor het Jupika 1962 kampvuur.

Schema voor tijgerverhaal

Tijger losgebroken, in klein plaatsje, wat is een tijger, had schoolhoofd opgegeten, een snoezig welpenleidstertje opgesnoept, at steeds maar notabelen op en andere avonturiers, was een stoffenhal binnengegaan, juffrouwen op de toonbank en de baas op de kassa, oude juffrouw vond het een mooi hondje. Werd te bar. Rouw in de stad, vlaggen halfstok, flessen halfvol.

Geheime politie erbij gehaald, die was zo geheim dat niemand ze kende, zedenpolitie, toen een postambtenaar, die had idee, groot stempelkussen, kon stempel niet verstellen. Raadsvergadering over kleur inkt, rood, wit, zwart, dat werd te grijs, groen, dus blauw blauw laten. Toen dierenbescherming tijger niet dood. Wat nu. Mij geroepen. Stond in beroepengids. Vroeger zaak gehad in ingeblikt olifantenvlees, winstgevend bedrijf. Gekomen, hartversterking met 3 steunen, sporen gevonden. Tijger op marktplein, liep weg, ik er achter aan, had hem bijna, stoplicht op rood ik wachten, ik lopen, verloor een loop van mijn dubbelloops geweer, 't prestige vh zoeken, tijger mij na, hoorde dat hij slecht liep, uitlaat zat los, ging naar boven, sproeier liep over, ... komt om de hoek, ik ook, viel aan, trek staart er af, tijger weg. Schaamde zich vreselijk. Kom andere dag tijger weer tegen. Hé, zullen we nog eens van dattem?

Het verhaal staat bol van de karikaturen, woordspelingen, een mop en gekkigheid^[11]. En een onverwachte ontknoping. Een andere ontknoping lezen we in de herinnering van Wout Kooijman aan een voordracht van een aantal jaren eerder^[5].

Zeker, het tijgerverhaal heb ik van, toen nog, hopman van Zanten, gehoord! Helaas is mij alleen de ontknoping bijgebleven.

Vanuit een schuilhut in het oerwoud was ik wilde dieren aan het observeren. Ik was een eindje bij de hut vandaan toen ik plotseling een tijger zag die mij ook zag. Een moment stonden we oog in oog. De tijger begon ineens te rennen en ik ook. Ik voorop. Ik rende voor mijn leven in de richting van de schuilhut, waarvan de deur nog open stond. Ik was vlak bij de hut en voelde zijn adem in mijn nek!! Ik rende recht op de open deur af en vlak ervoor sprong ik opzij. Door de snelheid schoot de tijger recht door de deur naar binnen en ik sloot rustig de deur.

Michael Godkewitsch herinnert zich^[6] één fragment uit het verhaal, de oog-in-oog situatie met het woord kongsi.

Aanvankelijk had ik geen specifieke herinneringen aan dat verhaal, maar na een paar uur kwam me plotsklaps een flits voor ogen. In die flits zag ik oûbaas van Zanten aan zijn pijp lurken, en zeggen dat die tijger een “kongsi” had met - ja, met wie of wat weet ik niet meer. Nou, ik heb dat woord kongsi nooit in Nederland of elders gebruikt, en probeerde me te herinneren wat het betekende, en dacht dat het een soort bondgenootschap was tussen die tijger en iemand anders. En toen ik zojuist dat woord opzocht bleek dat een Maleis woord te zijn dat zoiets betekent als “vennootschap” of overeenkomst, dus mijn gevoel van wat Roel bedoelde was juist, wat suggereert dat hij dat woord inderdaad gebruikte.

Een andere ontknoping van het verhaal herinnert Dick de Jong zich^[7].

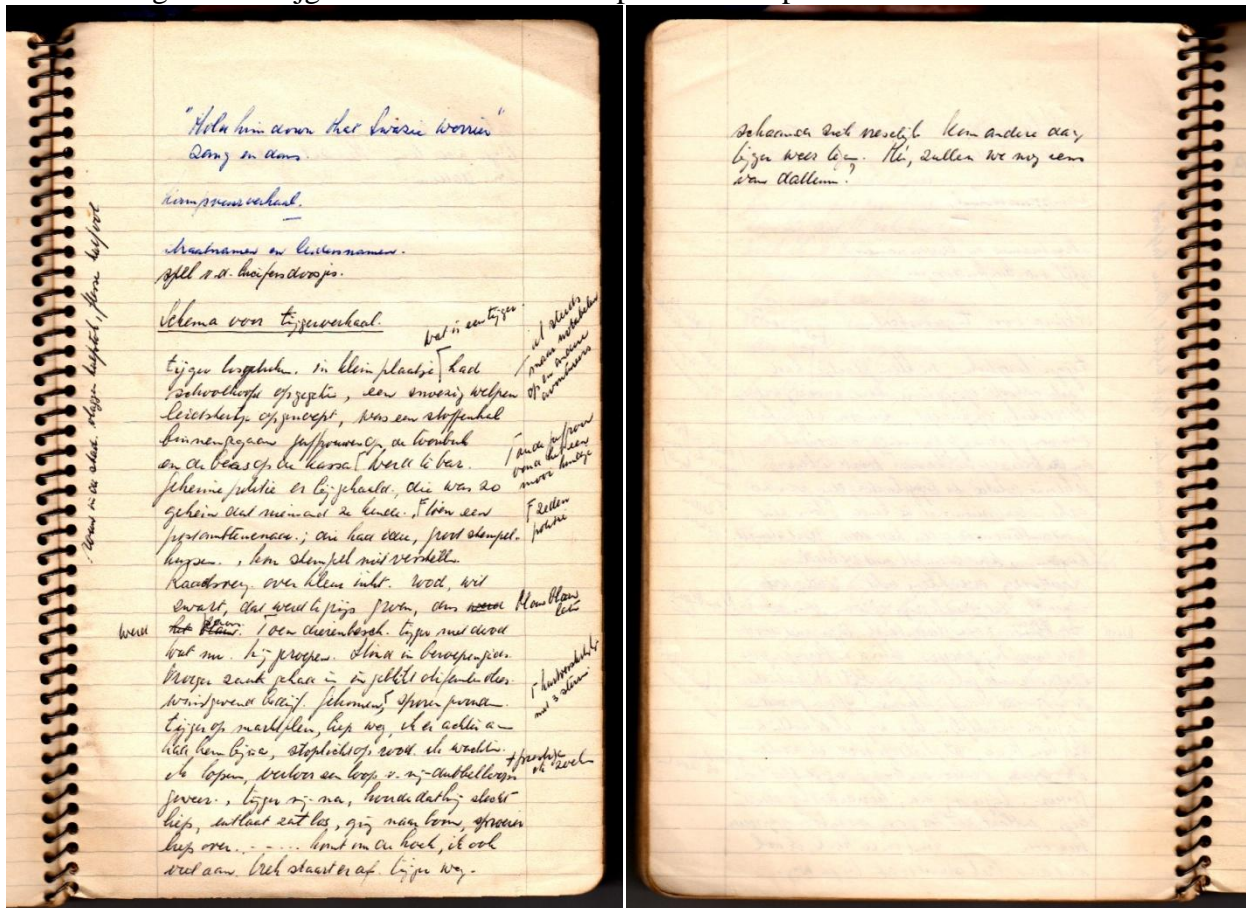
Hoe het begon weet ik niet meer maar nog wel het slot van het verhaal.

Een oude indiaan was aan zijn middag wandelingetje begonnen. Op zijn gemak, met zijn handen op zijn rug liep hij het bospad af het oerwoud in. Kijkend naar de bomen en luisterend naar het gekwetter van de vogels. Plotseling hoorde ie geritsel en gehijg en uit het struikgewas kwam en machtige tijger tevoorschijn. De oude indiaan slaakte een kreet van ontzetting en de tijger een brul. De oude indiaan had nog nooit in het bos een tijger gezien en de tijger waarschijnlijk nog nooit een “beest” op twee poten. Na deze eerste kennismaking bleef het stil en keken de twee elkaar argwanend en oplettend aan. Ze draaiden wat om elkaar heen, allebei gespannen tot de laatste vezel (de oûbaas kon de inleiding heel spannend maken en met bewegingen van armen en benen en ook met zijn stemgeluid alles uitbeelden, hij was daar een meester in). Plotseling opende de tijger zijn muil en met een geweldige sprong dook ie op de oude indiaan af. Deze bleef onverschrokken staan en met zijn uitgestrekte arm, die hij vliegensvlug in de opengesperde muil stak, greep ie krachtdadig de staart van de tijger en met één machtige zwaai trok ie de tijger binnenste buiten en legde hem aan zijn voeten, einde tijger.

Jan Huysman memoreert het tijgerverhaal^[8] dat de oûbaas in de ik-trant vertelde:

Mijn opdracht was een tijger te vangen voor de dierentuin. Per boot naar Afrika; naar het oerwoud, dat was er al heel lang, dus erg oud, een ouwoerwoud; een heel dicht woud, dus eerst bij de dichtstbijzijnde hut van de inboorlingen de sleutel gehaald, anders kom je er niet in; naar de open plek in het oerwoud die door gemeentewerken was aangelegd (om leunend op de schoffel uit te kunnen rusten), daar had ik bij een vorige tijgertocht een schuilhut gebouwd, van daaruit tochten maken om tijgers te vangen; kom een tijgergezin tegen, vader moeder en drie jonge welpjes, en zodra ze me in de gaten hadden in volle vaart op me af, ik zet het op een rennen, één welpje heeft startproblemen, motor slaat niet aan (en is de kluts kwijt), jammer, nu nog vier, ik hoor gepruttel achter me, blijkt dat een welpje een vuiltje in z'n sproeier gekregen heeft en valt af, de snelheid gaat steeds verder omhoog, in een bocht valt ook het derde welpje af (had geen stuurbevestiging), moetijger en patijger zitten me nu echt op de hielen, moetijger (realiseert zich ineens dat ze moetijger is en komt tot de slotsom dat ze de moed verloren heeft,) keert terug (om de moed te zoeken), nu alleen patijger nog, voel de hete adem van de tijger in mijn nek, ren op de schuilhut af waarvan de deur nog open staat, maak een scherpe bocht, tijger schiet rechtdoor de hut in, ik doe deur dicht en op slot.

- [1] Roel van Zanten was een verhalenverteller, een echte performer. Een creatieve bedenker, die er van hield met woorden te spelen. Van zijn hand is ook de kampvuurbijdrage 'Ballade van de Glazenwasser'.
- [2] Jupika 1962, het jubileum pinksterkamp (t.g.v. 50 jaar padvinderij in Eindhoven) werd in Moergestel gehouden van 9 tot 11 juni 1962. Tijdens het kamp werd de *Jupikrant* opgemaakt en uitgedeeld.
- [3] Voorbereiding van het tijgerverhaal voor het kampvuur van Jupika 1962.

Oûbaas Roel van Zanten vertelt het tijgerverhaal tijdens het Jupika 1962, zondag 10 juni 1962.

- [4] Wout Kooijman herinnert zich dat Roel van Zanten nog hopman was toen hij hem het tijgerverhaal heeft horen voordragen. Dat moet eind veertiger jaren zijn geweest, bij het zomerkamp 1950 is Jaap Bot inmiddels hopman.

- [5] Een aflevering van het tijgerverhaal uit de periode eind jaren 40 tot begin jaren 50, herinnering van Wout Kooijman.
- [6] Een aflevering van het tijgerverhaal uit de periode begin tot midden van de jaren 50, herinnering van Michael Godkewitsch.
- [7] Een aflevering van het tijgerverhaal uit de periode midden van de jaren 50 tot midden 60, herinnering van Dick de Jong.

[8] Jan Huysman heeft, als zijn opvolger groepsleider van Groep IV, bij de pensionering van Roel van Zanten in 1977, de gelegenheid gekregen in een toespraak het padvinderversleden van de oûbaas aan te stippen. In zijn speech memoreert hij de reputatie van het tijgerverhaal en geeft hij het verhaal in grote lijnen weer. Van die toespraak is een geluidsopname bewaard. Jan zal zijn weergave van het tijgerverhaal vooral gebaseerd hebben op zijn herinneringen uit de jaren 60 tot 70.

- [9] Ton en Elly vertellen hoe hun vader het tijgerverhaal tijdens welpenkampen voordroeg als verhaaltje-voor-het-slapen-gaan, de welpen lagen dan al terwijl het verhaal werd verteld. Hier moet de volgende anekdote beslist ook worden vermeld. Tijdens een van die voordrachten naderde de climax en de welpen luisterden ademloos naar het spannende verhaal. Om de spanning nog verder op te voeren wachtte de oûbaas met een iets langere pauze: 'de tijger opende zijn muil en toen .....'. Eén van de welpen, een klein jochie, vulde het spontaan aan. Een klein stemmetje zei: '... toen beet ie z'n piemeltje eraf!'
- [10] In de herinnering van Wout Kooijman en Jan Huysman wordt de tijger in de schuilhut gevangen, bij het Jupika rent de tijger in schaamte weg en Dick de Jong herinnert zich het binnenste buiten keren van de tijger.
- [11] Karikaturen: bijv. notabelen-avonturiers, baas die op de kassa zit, oude dame - leuk hondje, raadsvergadering om niks, gemeentewerken. Woordspelingen: bijv. lopen-geweelopen, te grijs, blauw blauw, halfstok-halfvol, slecht lopen als een auto, oud oerwoud, dicht woud. Gekkgheid: achtervolging wachten voor stoplicht. Ingeblikt olifantenvlees winstgevend bedrijf, inleiding voor een mop: klanten die zich beklagen krijgen de verzekering dat er echt in zit wat er op het blik staat, een mals stuk vlees uit de bil van de olifant, maar als de klant zegt dat het blik helemaal leeg bleek te zijn, is het antwoord: o, dan heb je toevallig net het gat getroffen!